

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

נתונים על הפשיעה בחברה הערבית בישראל

מוגש לוועדת הפנים והגנת הסביבה

כתיבה: יניב רונן

אישור: שמוליק חזקיה, ראש צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

ט' באדר תש"ע

23 בפברואר 2010

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

מבוא

מסמך זה נכתב לבקשת ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת לקראת ישיבתה בנושא: היערכות המשטרה לטיפול בתופעת הפשיעה במגזר הערבי. במסמך יוצגו הנושאים הבאים:

- נתונים כלליים על האזרחים הערבים בישראל;
- נתונים על הפשיעה בקרב האזרחים הערבים;
- גורמי רקע לנתוני הפשיעה בחברה הערבית;
- פעולות הנעשות במגזר הערבי לצמצום הפשיעה;
- גיוס אזרחים ערבים למשטרת ישראל.

1. נתונים כלליים על האזרחים הערבים בישראל¹

כ- 20% מכלל אוכלוסיית ישראל הם אזרחים ערבים. כ-84% מכלל הערבים בישראל הם מוסלמים, כ-8% נוצרים ו-8% לערך הם דרוזים. האוכלוסייה הערבית היא צעירה למדי: הגיל החציוני² הוא 20, לעומת 31 באוכלוסייה היהודית.

חלק גדול מהאוכלוסייה הערבית, כ-44%, מתגוררים במחוז הצפון, בעיקר בחלקו המערבי. העיר הערבית הגדולה ביותר בישראל היא נצרת, אשר בה כ-66,400 תושבים. בחמישה יישובים ערביים נוספים חיים יותר מ-30,000 תושבים: אום-אל-פחם, טייבה, רהט, באקה-ג'ת ושפרעם. כרבע מכלל האזרחים הערבים בישראל מתגוררים בשמונה יישובים מעורבים, שגרים בהם יהודים וערבים: חיפה – 10% מכלל תושבי העיר; תל-אביב-יפו – 4%; לוד – 25%; רמלה – 23%; עכו – 28%; נצרת-עילית – 15%; מעלות-תרשיחא – 22%, ונווה-שלום. בירושלים אוכלוסייה ערבית גדולה, כ-35% מכלל תושבי העיר, אולם רובם הגדול אינם אזרחי ישראל.

2. נתונים על הפשיעה בקרב הערבים בישראל

משטרת ישראל היא המקור הראשי לנתונים על הפשיעה בקרב האזרחים הערבים, כמו על כלל הפשיעה בישראל. לצורך הכנת המסמך ביקשנו מלשכת השר לביטחון הפנים, הממונה על המשטרה, נתונים על הפשיעה במגזר הערבי בחלוקה לסוגי עבירות ובהשוואה לפשיעה בכלל האוכלוסייה. לדאבונו בחר המשרד לביטחון הפנים שלא לחשוף את הפילוח המלא של נתוני הפשיעה, והנימוק שנמסר להחלטה זו הוא רגישות הנושא והעובדה שמדובר בחומר מסווג.³ בהקשר זה ראוי להעיר כי המשטרה אינה מתייחסת לפשיעה על-פי מגזרים, והנתונים על פשיעה של ערבים הוצאו מנתוני הפשיעה הכללית לפי בקשתנו ולצורך הדיון בוועדה.

¹ פרק זה לפי: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סטטיסטיקל 101: האוכלוסייה הערבית 2008.

² הגיל החציוני הוא הגיל שמחצית האוכלוסייה צעירה ממנו ומחצית האוכלוסייה מבוגרת ממנו.

³ המשרד לביטחון הפנים, לשכת השר, שיחת טלפון, 15 בפברואר 2010.

להלן הנתונים שנמסרו ממשטרת ישראל:⁴

הנתונים משקפים את השינוי במספר התיקים שנפתחו בגין עבירות פשיעה שהחשודים בביצוען הם ערבים.

בשנת 2009 חלה עלייה של 8.4% בפשיעה במגזר הערבי לעומת שנת 2008; בשנת 2008 חלה עלייה של 1.5% בפשיעה במגזר הערבי לעומת שנת 2007; בשנת 2007 חלה עלייה של 1.9% בפשיעה במגזר הערבי לעומת שנת 2006. כלומר בשלוש השנים האחרונות חלה עלייה רצופה בפשיעה במגזר הערבי. העלייה בפשיעה בשנת 2009 היתה גדולה במיוחד בהשוואה לשתי השנים שקדמו לה.

ראוי להדגיש כי הנתונים על הפשיעה של אזרחים ותושבים ערבים לקוחים מהתיקים הגלויים, כלומר תיקים שבהם ידועה זהות החשוד בביצוע הפשע. בשנים 2007–2009 חלה עלייה בשיעור התיקים הגלויים בכלל התיקים. באותו זמן חלה ירידה בכלל תיקי הפשיעה.⁵ כלומר העלייה בנתוני הפשיעה של אזרחים ערבים היא גם תוצאה של עלייה בשיעור הגילוי של חשודים בעבירות.

טבלה 1. שינוי בשיעורי הפשיעה במגזר הערבי

שנה	שינוי בפשיעה במגזר הערבי לעומת שנה קודמת
2007	+1.9%
2008	+1.5%
2009	+8.4%

נוסף על נתוני הפשיעה הכללית ניכר חלקם הגדול של אזרחים ערבים בעבירות אלימות חמורות. בשנת 2009 היה חלקם של ערבים בעבירות אלה גדול מאוד בהשוואה לחלקם בכלל האוכלוסייה:⁶

ערבים היו 41% מכלל החשודים בתיקי רצח; 36% בתיקי ניסיון רצח; 36% בתיקי תקיפה חמורה; 41% בתיקי הצתה; 36% בתיקי שוד ו-43% בתיקי שוד בנסיבות מחמירות.

העלייה בפשיעה במגזר הערבי בשנת 2009 לעומת שנת 2008 ניכרת בעיקר במחוזות הצפון, תל-אביב והדרום של משטרת ישראל: במחוז הצפון היתה עלייה של 11.6%; במחוז תל-אביב היתה עלייה של 11.1% ובמחוז הדרום היתה עלייה של 13.2%.

לעומת זאת, במחוז ירושלים היתה בשנה זו ירידה של 3.5%, שהיא המשך לירידה בשיעורי הפשיעה במגזר הערבי במחוז ירושלים בשנתיים הקודמות: בשנת 2008 היתה ירידה של 9.8% בפשיעה לעומת שנת 2007, ובשנת 2007 היתה ירידה של 5.1% לעומת שנת 2006.

במחוז המרכז היתה באותה תקופה יציבות בנתוני הפשיעה של המגזר הערבי.

⁴ סני'צ דויד גדור-שגיב, קצין מדור מחקר סטטיסטיקה במשטרת ישראל, מכתב, 14 בפברואר 2010.

⁵ רפ"ק (בגמלאות) אילנה זנגלביץ', מדור מחקר סטטיסטיקה במשטרת ישראל, שיחת טלפון, 17 בפברואר 2010.

⁶ מר איתי קזז, מחלקת המחקר במשטרת ישראל, שיחת טלפון, 22 בפברואר 2010.

בכמה עבירות היתה בשנת 2009 עלייה גדולה בפשיעה של אזרחים ותושבים ערבים לעומת שנת 2008: ביטחון – 19.0%; סמים ומוסר – 13.6%; מרמה – 35.9%; רכוש – 11.2%. בעבירות אחרות היתה בשנת 2009 עלייה קטנה בפשיעה לעומת 2008: סדר ציבורי – 5.1%; גוף אדם – 1.4%; מין – 2.3%.

עבירות אלימות במשפחה⁷

בחודשים ינואר עד ספטמבר 2009 הגישו נשים ערביות 11.8% מכלל התלונות על עבירות אלימות במשפחה. שיעור זה נמוך לעומת חלקם של האזרחים הערבים באוכלוסייה, כאמור – 20% לערך.⁸

בראשית נובמבר 2009 שהו במתקנים של שירות בתי-הסוהר 1,838 אסירים ו-709 עצורים בגין עבירות של אלימות במשפחה. כ-60% מכלל האסירים והעצורים הללו הם יהודים, והשאר בני דתות אחרות (רובם ערבים).⁹ יצוין כי שיעור הערבים בקרב עברייני אלימות במשפחה גבוה משיעורם באוכלוסייה. עובדה זו בולטת במיוחד לנוכח העובדה ששיעור התלונות על אלימות במשפחה במגזר הערבי נמוך מאוד בהשוואה לחלקם של הערבים בכלל האוכלוסייה.

יצוין כי הסיווג של אסירים ועצירים על עבירות אלימות במשפחה חל על עבירות כלפי כל בני המשפחה, ולא רק נגד נשים. עם זאת, עדיין קיים פער שלא נמצא לו הסבר בין שיעור הגשת תלונות על עבירות אלימות במשפחה כלפי נשים במגזר הערבי לבין שיעור האסירים והעצורים הערבים בקרב האסירים בגין אלימות במשפחה.

משרד הרווחה מפעיל כיום 84 מרכזים ויחידות לטיפול באלימות במשפחה. 17 מהם מיועדים לאוכלוסייה הערבית, אחד לאוכלוסייה הבדואית ושניים לאוכלוסייה הדרוזית. ארבעה מרכזים מיועדים לאוכלוסייה מעורבת, יהודית וערבית. בשנת 2008 התקבלו במרכזים 9,850 מטופלים מ-8,608 משפחות, 12% מהם מהמגזר הערבי. הטיפול במרכזים מיועד לנשים נפגעות אלימות, לגברים אלימים, לילדים החשופים לאלימות ולזקנים נפגעי אלימות.

מספר המרכזים המיועדים לאוכלוסייה הערבית, לרבות הבדואית והדרוזית, תואם את חלקה בכלל האוכלוסייה. עם זאת, שיעור המטופלים הערבים במרכזים אלה נמוך בהשוואה לחלקם באוכלוסייה.

נוסף על מרכזי הטיפול יש ברחבי הארץ 13 מקלטים לנשים מוכות, דירת קלט אחת ו-14 דירות מעבר.¹⁰ במסגרות אלה יש מקום לכ-190 נשים וכ-350 ילדים בו בזמן. שניים מהמקלטים מיועדים לנשים ערביות, ומקלט אחד בחיפה הוא מעורב (לנשים ערביות ויהודיות).

⁷ קטע זה מבוסס על: הכנסת, מרכז המחקר והמידע, אלימות נגד נשים – ריכוז נתונים לשנת 2009 וההתמודדות עם התופעה במבט משווה, כתיבה: אורלי אלמגור-לוטן, 23 בנובמבר 2009, אלא אם כן מצוין אחרת.

⁸ פער זה נובע ככל הנראה מתת-דיווח על אלימות במשפחה במגזר הערבי. יצוין כי נתון זה היה דומה בשנים קודמות.

⁹ שיעור הלא-יהודים בכלל האסירים והעצורים הפליליים הוא כ-50%.

¹⁰ דירות קלט מיועדות לנשים שמסיבות שונות אינן מתאימות למקלטים לנשים מוכות; דירות מעבר מיועדות לנשים שעזבו מקלטים ודירות קלט וזקוקות למסגרת מעבר לקראת יציאה לחיים עצמאיים.

3. גורמי רקע לפשיעה בחברה הערבית

גורמי עומק בחברה הערבית בישראל

אפשר לאתר שלושה גורמי עומק שמשפיעים על התגברות האלימות בחברה הערבית:¹¹

הגורם הראשון הוא התפרקות התא החמולתי ומעבר למבנה של משפחה גרעינית. תהליך זה, אשר קשור לתהליכי מודרניזציה ומאפיין גם חברות ערביות אחרות באזור, גורר עמו היחלשות הסמכות של ראש המשפחה המורחבת. בעבר היו בידי ראש החמולה מנופי תגמול דוגמת חלוקת אדמות לזוגות צעירים וטובות הנאה אחרות שכיום אין בידי. היחלשות הסמכות של ראש החמולה גוררת עמה גם החלשה בסמכות של מנהלים ומורים במוסדות חינוך. היחלשות הסמכות היא פתח לתופעות אלימות ופשיעה;¹²

הגורם השני הוא תחושת ניכור מתמשכת כלפי החברה הישראלית הכללית, היהודית ברובה, הנובעת מקושי להשתלב ולהתקבל בה. תחושות אלו מתעצמות עקב רמת תעסוקה נמוכה, נגישות נמוכה של תעסוקה בערים הגדולות, הפקעת קרקעות ועוד. יצוין כי בשנים האחרונות יש מקרים מעטים יחסית של הפקעת קרקעות, אולם לפעמים די בהפקעת שטח קטן כדי להצית רגשות מרירות;

הגורם השלישי להתגברות האלימות בחברה הערבית בישראל הוא תהליכי גיבוש זהות שעוברים עליה. בהקשר זה ראוי לציין את מסמך החזון שפרסם הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל. המסמך נפתח במלים "מטרוננו, הערבים הפלסטינים בישראל, הנה יצירת הגדרת זהות עצמית הכוללת את כל תחומי הקיום".¹³ תהליכי גיבוש הזהות מובלים הן על-ידי אליטה חילונית ערבית, שחותרת לשנות את פניה של המדינה ממדינה יהודית למדינת כל אזרחיה, והן על-ידי אליטה דתית ערבית, שחותרת לכינון חברה אסלאמית כמטרה ארוכת טווח. במסמך החזון מובעת שאיפה לגיבוש זהות לפי הגישה החילונית. תהליכים אלה עשויים להסביר באופן חלקי אירועים של הפרת הסדר הציבורי כגון הפגנות אלימות, יידוי אבנים לעבר צירי תנועה ופגיעה בסמלי השלטון.

¹¹ מר איתי קזז, מחלקת המחקר במשטרת ישראל, שיחת טלפון, 22 בפברואר 2010.

¹² בהקשר זה יצוין כי שיקום סמכות ההורים והמורים הוא אחד המרכיבים העיקריים בתוכנית "עיר ללא אלימות" שמופעלת בשיתוף עם המשטרה ברשויות מקומיות שונות בארץ. ראו: אתר האינטרנט של משטרת ישראל, http://www.police.gov.il/MEHOZOT/AGAFKEHILA/SHITURKEHILATI/Pages/eir_lelo_alimot.aspx, כניסה: 23 בפברואר 2010; אתר האינטרנט של עיריית אילת,

<http://www.eilat.muni.il/?CategoryID=1377&ArticleID=862&sng=1>, כניסה: 23 בפברואר 2010.

¹³ הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל, החזון העתידי לערבים הפלסטינים בישראל, 2006.

גורמים כלכליים-חברתיים

ככלל, האוכלוסייה הערבית בישראל מתאפיינת בנתונים כלכליים-חברתיים נמוכים בהשוואה לכלל האוכלוסייה. פערים חברתיים ועוני הם פעמים רבות גורם המדרבן לפגיעה.¹⁴

שיעורי התעסוקה במגזר הערבי נמוכים מאלה שבמגזר היהודי, בעיקר בשל שיעור נמוך של תעסוקה בקרב הנשים הערביות. בשנת 2008 היה שיעור ההשתתפות של גברים ערבים בכוח העבודה 62%, כמעט זהה לשיעור ההשתתפות של גברים יהודים. בקרב הנשים הערביות שיעור התעסוקה היה 21%, לעומת 57% בקרב הנשים היהודיות. לעומת זאת, בקרב הנשים האקדמאיות הערביות שיעור התעסוקה היה 73.3%, דומה לשיעור התעסוקה בקרב האקדמאיות היהודיות, שהיה אז 74.6%.¹⁵

בשנת 2008 היתה ההכנסה הממוצעת ברוטו לשעת עבודה של שכיר ערבי 61% מזו של שכיר יהודי. בקרב גברים היחס הוא 58%, ובקרב נשים היחס הוא 72%, כלומר הכנסתן של נשים ערביות גבוהה יותר באופן יחסי, בשל רמת ההשכלה הגבוהה יותר של הנשים העובדות. ההכנסה ברוטו למשק בית ערבי היתה 8,151 ש"ח, לעומת 14,157 ש"ח למשק בית יהודי. יצוין כי בין שנת 2003 לשנת 2008 גדל משקל ההכנסה מעבודה בהרכב הכנסות משק הבית מ-76% ל-79%. משקל ההכנסה מקצבאות הביטוח הלאומי פחת בשנים אלה מ-20% ל-17%.

הפערים בהכנסות משקי הבית משפיעים על הסיכון לעוני בקרב הילדים. בשנת 2008 היו 73% מכלל הילדים הערבים בסיכון לעוני, לעומת 27% מכלל הילדים היהודים, ו-65% מכלל הקשישים הערבים היו בסיכון לעוני, לעומת 29% מכלל הקשישים היהודים.¹⁶

הפערים בהכנסות בין יהודים לערבים מתבטאים גם בשיעורי עוני גדולים במגזר הערבי. לפי נתוני דוח "פני החברה בישראל" של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **בשנת 2007 דיווחו 50% מכלל האזרחים הערבים כי ויתרו על אוכל עקב קשיים כלכליים**. שיעור זה הוא יותר מכפול מהנתון לשנת 2003 – 21%.¹⁷ נתון זה עולה בקנה אחד עם נתוני המוסד לביטוח לאומי, שלפיהם בשנת 2007 הוגדרו 51.4% מכלל המשפחות הערביות עניות.¹⁸

¹⁴ מר איתי קזו, מחלקת המחקר במשטרת ישראל, שיחת טלפון, 22 בפברואר 2010.

¹⁵ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, פני החברה בישראל: דוח מס' 2, אוקטובר 2009. בנושא מצב התעסוקה של נשים ערביות ראו גם: הכנסת, מרכז המחקר והמידע, תוכניות ציבוריות להגדלת שיעור התעסוקה של נשים ערביות, כתיבה: אורלי אלמגור-לוטן, 10 בספטמבר 2009.

¹⁶ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סטטיסטיקל 101: האוכלוסייה הערבית 2008.

¹⁷ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, פני החברה בישראל: דוח מס' 2, אוקטובר 2009. לדברי עורכי הדוח, השיטה הרווחת לבחינת תופעת העוני בישראל היא חד-ממדית ומתמקדת במדידה יחסית של הכנסות משקי בית. לדבריהם, עקב מגמת ההתרחבות של פערי ההכנסות ושל היקף האוכלוסייה שמתחת לקו העוני יש מקום להרחיב את היריעה ולהציג את תמונת העוני והמצוקה מזוויות נוספות.

¹⁸ המוסד לביטוח לאומי, ממדי העוני והפערים החברתיים 2008 – דוח שנתי, כתיבה: מירי אנדבלד, אלכס פרומן, נתנאלה ברוקלי ודניאל גוטליב, אוקטובר 2009, בתוך: הכנסת, מרכז המחקר והמידע, הפערים החברתיים בישראל בהשוואה למדינות המפותחות, כתיבה: עמי צדיק ויעקב צ'רטוף, 21 בינואר 2010.

4. פעולות של ארגוני החברה הערבית לצמצום הפשיעה

בהנהגת הציבור הערבי מודעים להתגברות בעיית האלימות. הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות בישראל הקים ועדת משנה של אנשי ציבור ואנשי מקצוע שתפקידה להכין תוכנית עבודה כוללת להתמודדות עם בעיה זו. בתוכנית העבודה יפורטו הסיבות וגורמי הרקע לאלימות ולפשיעה ויוצעו דרכים להתמודד אתם. לדברי מר עבד ענבתאוי, מנהל הוועד הארצי של ראשי הרשויות, תוכנית העבודה תהיה מוכנה בעוד כחודש.¹⁹

ב-10 בפברואר פרסמה ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי הודעת גינוי למעשי האלימות שנעשו בזמן האחרון במוסדות חינוך ביישובים ערביים. בהודעה נאמר: "סרטן האלימות מתפשט בחברתנו ומגיע לכל בית-ספר, חצר ובית. מאבק בסרטן הזה הוא חובה לאומית וחברתית מן המעלה הראשונה". בהודעה קוראת הוועדה לטפל באלימות טיפול שורש, והאחריות לכך מוטלת בראש ובראשונה על המשטרה, אשר נרתעת מריסון האלימות והפשע בחברה הערבית. בין הסיבות להידרדרות, לפי ההודעה, התעלמות המדינה מהתנאים החברתיים-הכלכליים הקשים של החברה הערבית. בהודעתה קראה הוועדה לכלל הארגונים הערביים בישראל לנקוט יוזמה ולהתמודד באופן יסודי עם תופעות האלימות ההרסניות.²⁰ ההודעה פורסמה בעקבות כמה מעשי פשע נגד אנשי חינוך ערבים, שנכלל בהם גם ירי על בתים. לדברי מר עאטף מועדי, מנכ"ל ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי, אין כיום תוכנית מקיפה למאבק באלימות בבתי-הספר הערביים.²¹

5. גיוס אזרחים ערבים למשטרת ישראל²²

אחת הדרכים שנקטות כדי להגביר את אכיפת החוק בקרב הערבים בישראל היא צירוף יותר אזרחים ערבים לשורות המשטרה. צעד זה עשוי להגדיל את אמון האוכלוסייה במערכת אכיפת החוק מצד אחד, ולשפר את יכולת המשטרה לטפל באירועי פשיעה באוכלוסייה הערבית עקב ההיכרות של השוטרים הערבים עם השפה והמנטליות של האזרחים הערבים.

כיום שיעור הערבים בכלל השוטרים נמוך מאוד; במשטרת ישראל משרתים כיום 21,242 שוטרים אנשי קבע, 382 מהם ערבים מוסלמים, כלומר רק 1.8% – כעשירית מחלקם היחסי בכלל האוכלוסייה. אין למשטרת ישראל נתונים על חלוקה דתית ואתנית של השוטרים בשירות חובה.

משטרת ישראל פועלת להרחיב את מצבת השוטרים בני המגזר הערבי, ולצורך זה היא נוקטת מדיניות ייחודית לעידוד גיוסם למשטרה. במסגרת זו המשטרה נוהגת **העדפה מתקנת** כלפי אזרחים ערבים המבקשים להתגייס למשטרה. נקבעו הקלות מסוימות בעבור בני מיעוטים אשר מתקשים לעמוד במכלול הקריטריונים הנדרשים בשלבים מסוימים של הליך הגיוס. אלה שאינם עומדים בתנאי סף **מסוים**

¹⁹ מר עבד ענבתאוי, מנהל הוועד הארצי של ראשי הרשויות ודובר ועדת המעקב העליונה לערבים בישראל, שיחת טלפון, 22 בפברואר 2010.

²⁰ ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי, הודעה, באתר האינטרנט, <http://www.arab-education.org/index.asp?i=449>, כניסה: 22 בפברואר 2010.

²¹ מר עאטף מועדי, מנכ"ל ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי, שיחת טלפון, 22 בפברואר 2010.

²² הגב' תמר זיו, סגנית ראש לשכת הגיוס המרכזית של משטרת ישראל, מכתב, 16 בפברואר 2010.

נבדקים לפי מכלול הנתונים ומתקבלת החלטה פרטנית אם לתת להם הזדמנות נוספת להתגייס למשטרה אף שלא עמדו במלוא הדרישות הבסיסיות.

נוסף על כך נפתח מסלול מיוחד של הכנת בני מיעוטים לגיוס למשטרה. במסגרת זו מתקיים קורס הכנה למבקשים להתגייס. מטרת הקורס היא לשפר את המיומנויות והידע הנדרשים מהמועמדים במבחני עברית ודפ"ר,²³ שהם שלב חיוני בהליך המיון של המשטרה. לקראת הפרויקט מיינה לשכת הגיוס קורות חיים של 448 בני מיעוטים שביקשו להתגייס למשטרה. לאחר ניפוי נשארו 151 מועמדים מתאימים, ואלה השתתפו בכנס מקדים שבו הוסברו התפקידים המיועדים, אופי השירות והליך הגיוס. למועמדים שנמצאו מתאימים נערך מבחן מיון מקדים, ובעלי הציונים הגבוהים נבחרו להשתתף בקורס.

בסך הכול משתתפים בקורס ההכנה למבחני דפ"ר ועברית 39 חניכים. הקורס נערך בכרמיאל על-ידי מחוז הצפון של המשטרה. במחוז הדרום המשטרה נערכת לקיים קורס דומה לבדואים תושבי הדרום, בשיתוף עם היחידה להכוונת חיילים משוחררים.

6. דיון

- נתוני הפשיעה מראים בבירור עלייה בפשיעה בחברה הערבית במקביל לירידה בפשיעה בכלל החברה;
- עוני ופערים חברתיים הם אחד הגורמים לפשיעה. יש מתאם בין העלייה בנתוני הפשיעה במגזר הערבי ובין נתונים על העמקת העוני בחברה הערבית, המשתקף בנתוני המשטרה ובדוח "פני החברה לישראל" של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- כיום שיעור השוטרים הערבים בכלל כוח המשטרה נמוך מאוד בהשוואה לחלקם של האזרחים הערבים בכלל האוכלוסייה בישראל. המשטרה פועלת להגדלת מספר השוטרים הערבים בשורותיה, מתוך הבנה שקליטת אזרחים ערבים במשטרה היא צעד הכרחי להצלחת המאבק בפשיעה בחברה הערבית;
- בארגונים ובעמותות בחברה הערבית יש כיום מודעות לבעיה שהפשיעה יוצרת ודנים בדרכים להתמודד עם התופעה. ראוי לעודד דיון זה כחלק ממהלך לשיתוף הציבור הערבי בפתרון בעיותיו.

²³ מבחני עברית ודפ"ר (דירוג פסיכוטכני ראשוני) הם חלק ממערכת מיון שנועדה לנבא הצלחה בתפקידי שיטור. במבחני דפ"ר נבדקים כשרי חשיבה בתחומי הבנת הנקרא, צורות וסדרות חשבוניות. במבחן העברית נבדקים אוצר מילים, כתיבה והבנה. ראו: משטרת ישראל, מחלק מדעי ההתנהגות, אגף משאבי אנוש, "הכנה למועמד למבחני דפ"ר", מצגת, מרס 2009, באתר האינטרנט של משטרת ישראל, <http://www.police.gov.il/mehozot/agafAME/Documents/dapar.pps#256.1>, כניסה: 21 בפברואר 2010.

מקורות

מסמכי הכנסת

- מרכז המחקר והמידע, אלימות נגד נשים – ריכוז נתונים לשנת 2009 וההתמודדות עם התופעה במבט משווה, כתיבה: אורלי אלמגור-לוטן, 23 בנובמבר 2009.
- מרכז המחקר והמידע, הפערים החברתיים בישראל בהשוואה למדינות המפותחות, כתיבה: עמי צדיק ויעקב צ'רטוף, 21 בינואר 2010.
- מרכז המחקר והמידע, תוכניות ציבוריות להגדלת שיעור התעסוקה של נשים ערביות, כתיבה: אורלי אלמגור-לוטן, 10 בספטמבר 2009.

מסמכים ממשלתיים

- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סטטיסטיקל 101: האוכלוסייה הערבית 2008.
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, פני החברה בישראל: דוח מס' 2, אוקטובר 2009.
- המוסד לביטוח לאומי, ממדי העוני והפערים החברתיים 2008 – דוח שנתי, כתיבה: מירי אנדבלד, אלכס פרומן, נתנאלה ברוקלי ודניאל גוטליב, אוקטובר 2009.
- משטרת ישראל, מחלק מדעי ההתנהגות – אגף משאבי אנוש, הכנה למועמד למבחני דפ"ר, מצגת, מרס 2009.

מכתבים ושיחות טלפון

- גדור-שגיב דויד, סני"צ, קצין מדור מחקר סטטיסטיקה במשטרת ישראל, מכתב, 14 בפברואר 2010.
- המשרד לביטחון הפנים – לשכת השר, שיחת טלפון, 15 בפברואר 2010.
- זיו תמר, סגנית ראש לשכת הגיוס המרכזית במשטרת ישראל, מכתב, 16 בפברואר 2010.
- זנגלביץ' אילנה, רפ"ק (בגמלאות), מדור מחקר סטטיסטיקה במשטרת ישראל, שיחת טלפון, 17 בפברואר 2010.
- מועדי עאטף, מנכ"ל ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי, שיחת טלפון, 22 בפברואר 2010.
- ענבתאוי עבד, מנהל הוועד הארצי של ראשי הרשויות ודובר ועדת המעקב העליונה לערבים בישראל, שיחת טלפון, 22 בפברואר 2010.
- קזו איתי, מחלקת המחקר של משטרת ישראל, שיחת טלפון, 23 בפברואר 2010.

אתרי אינטרנט

- ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי, <http://www.arab-ducation.org/index.asp?i=449>, כניסה : 22 בפברואר 2010.
- משטרת ישראל, <http://www.police.gov.il/mehozot/agafAME/Documents/dapar.pps#256,1>, כניסה : 21 בפברואר 2010.
- משטרת ישראל, http://www.police.gov.il/MEHOZOT/AGAFKEHILA/SHITURKEHILATI/Pages/ei_r_lelo_alimot.aspx, תאריך כניסה : 23 בפברואר 2010.
- עיריית אילת, <http://www.eilat.muni.il/?CategoryID=1377&ArticleID=862&sng=1>, כניסה : 23 בפברואר 2010.

מסמכים שונים

- הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל, החזון העתידי לערבים הפלסטינים בישראל, 2006.
- מרכז "אדוה", תמונת מצב חברתית, כתיבה : ד"ר שלמה סבירסקי, אתי קונור-אטיאס, האלה אבו חלא, דצמבר 2009.

